

॥ ७३ ॥ अग्निवत्पित्रादयोऽपि पूज्या एव नास्कंदनीयाः तवपुत्रस्तु गुरुं युधिष्ठिरं न पूजयतीति भावः ॥ ७४ ॥ पितृन् अग्निष्वात्तादीन् गोत्रप्रवर्तकानृषींश्च मनुष्यान् पित्रादीन् ज्येष्ठभ्रातापितुः सम इति पितृनुल्लेख्यस्त्वपुत्रस्य युधिष्ठिर इति भावः ॥ ७५ ॥ त्वात्वां उपजीव्याः गुरवः इह लोके साधिता मित्रादयः इह परलोके जन्मांतरे वास्वंस्वकार्यं कुर्वतीत्यर्थः मित्रेषु पांडवेषु मैत्रीमाचरेति भावः त्वंतु अंधत्वात् दुर्जनवचनप्रतारितः पांडवानां गुणान्न पश्यसीति भावः ॥ ७६ ॥ दृते श्वर्ममया जलपात्रात् ॥ ७७ ॥ षडिति क्रोधोत्र तन्मूलको द्वेषोपाह्वः ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ पांडवानां अरक्षिताराजात्वं अन्येषामपित्याज्यो भविष्यसीत्यर्थः ॥ ८० ॥

चत्वारिकर्माण्यभयं करणिभयं प्रयच्छंत्य यथा कृतानि ॥ मानाग्निहोत्रमुत मानमौनं मानेनाधीतमुत मानयज्ञः ॥ ७३ ॥ पंचाग्नयो मनुष्येण परिचर्याः प्रयत्नतः ॥ पिता माताग्निरात्मा च गुरुश्च भरतर्षभ ॥ ७४ ॥ पंचैव पूजयन् लोके यशः प्राप्नोति केवलं ॥ देवान् पितृन् मनुष्यांश्च भिक्षूनतिथिपंचमान् ॥ ७५ ॥ पंचत्वानुगमिष्यंति यत्र यत्र गमिष्यसि ॥ मित्राण्यमित्रामध्यस्था उपजीव्योपजीविनः ॥ ७६ ॥ पंचेन्द्रियस्य मर्त्यस्य छिद्रं चेदेकमिन्द्रियं ॥ ततोऽस्य स्रवति प्रज्ञादृतेः पात्रादिवोदकं ॥ ७७ ॥ षड्दोषाः पुरुषेणेह हातव्या भूतिमिच्छता ॥ निद्रातंद्रीभयं क्रोध आलस्यं दीर्घसूत्रता ॥ ७८ ॥ षडिमान् पुरुषो जत्याद्विन्नां नावमिवार्णवे ॥ अप्रवक्तारमाचार्य मनधीयानमृत्विजं ॥ ७९ ॥ अरक्षितारं राजानं भार्यां चाप्रियवादिनीं ॥ ग्रामकामं च गोपालं वनकामं च नापितं ॥ ८० ॥ षडेव तु गुणाः पुंसानहातव्याः कदाचन ॥ सत्यं दानमनालस्यमनसूयाक्षमाधृतिः ॥ ८१ ॥ अर्थागमो नित्यमरोगिता च प्रिया च भार्या प्रियवादिनी च ॥ वश्यश्च पुत्रो र्थकरी च विद्या षड्जीवलोकस्य सुखानिराजन् ॥ ८२ ॥ षण्णामात्मनि नित्यानामैश्वर्यं योधि गच्छति ॥ न स पापैः कुतो न र्थैर्युज्यते विजितेन्द्रियः ॥ ८३ ॥ षडिमे षट्सु जीवन्ति सप्तमो नोपलभ्यते ॥ चौराः प्रमत्ते जीवन्ति व्याधितेषु चिकित्सकाः ॥ ८४ ॥ प्रमदाः कामयानेषु यजमानेषु याजकाः ॥ राजा विवदमानेषु नित्यं मूर्खेषु पण्डिताः ॥ ८५ ॥ षडिमानि विनश्यन्ति मुहूर्तमनवेक्षणात् ॥ गावः सेवाकृषिभार्या विद्या वृषलसंगतिः ॥ ८६ ॥ षडेतेत्यवमन्यन्ते नित्यं पूर्वोपकारिणं ॥ आचार्यं शिक्षिताः शिष्याः कृतदाराश्च मातरं ॥ ८७ ॥ नारीं विगतकामास्तु कृतार्थाश्च प्रयोजकं ॥ नावं निस्तीर्णकां तारा आतुराश्च चिकित्सकं ॥ ८८ ॥

दुर्योधनत्यागार्थं तव धृतिर्यथैव नास्तीति भावः ॥ ८१ ॥ ८२ ॥

षण्णामिति आत्मनि चित्ते नित्यानां षण्णां कामक्रोधौशोकमोहौ मदमानौ च षट्पदीत्युक्तानां ऐश्वर्यवशित्वं त्वंतुराज्यकामः पापैरनर्थैश्च युक्तोऽसीति भावः ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ पण्डिताः पांडवाः मूर्खेषु त्वत्पुत्रेषु राज्यं लप्स्यन्त्येवेत्यर्थः ॥ ८५ ॥ वृषलः शूद्रः पुत्रस्नेहाक्रान्तेन त्वया सद्विद्याऽनवेक्षणान्नाशिता अन्यथा सत्यं न जहा इति भावः ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ आतुरा आरोग्ये सतीति शेषः त्वंतु कृत्स्नराज्यलाभेन कृतकृत्यत्वात्पां ढवानवमन्यसे ॥ ८८ ॥